

Руденко М. Ю.

Донбаський державний педагогічний університет

СЛОВОТВОРНІ ПРОЦЕСИ В АМЕРИКАНСЬКИХ СОЦІАЛЬНИХ ДІАЛЕКТАХ

Стаття присвячена дослідженню словотворних процесів американських соціальних діалектів. Словниковий склад будь-якої живої мови знаходиться в постійному русі, постійно поповнюється новими лексико-фразеологічними одиницями. Те ж відбувається і на нестандартному рівні сучасної англійської мови. Лексика сленгу – вельми динамічна система, яка ні на крок не відстає від життя суспільства і постійно обростає новими сленгізмами і новими значеннями вже відомих слів. У вступі зроблено основні шляхи збагачення словникового складу нестандартної лексики.

Метою дослідження є опис набору словотворчих прийомів.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що праці зі спеціального лінгвоісторіографічного дослідження проблем словотворчих процесів американського сленгу практично відсутні, у статті розглянута значна кількість лінгвістичних досліджень з цієї проблематики.

В основній частині статті подається аналіз характерних рис американської нестандартної лексики. Проаналізовані праці, погляди дослідників на набори словотворчих прийомів, що діють у субстандартному словопрізводстві.

У висновках зазначено, що словотворчі процеси, які відбуваються в сучасному американському сленгу, свідчать про те, що дана мовна сфера перебуває в постійному русі і розвитку. Цей поступальний рух і розвиток забезпечуються з одного боку, тісним взаємозв'язком сленгової лексики з лексикою літературного стандарту (тобто суто лінгвістичними факторами), а з іншого боку, зовнішніми, екстралінгвістичними факторами, такими як людина, інформація, суспільство.

Перспективи подальших розвідок ми вбачаємо в систематизації наукових поглядів мовознавців на американські соціальні діалекти, продовженні вивчення праць відповідних авторів у лінгвоісторіографічному аспекті.

Результати здійсненого дослідження можна застосовувати у викладанні курсів «Історії лінгвістичних учень», «Вступу до мовознавства», «Загального мовознавства», «Лексикології», «Практики усного та писемного мовлення» (іноземні мови), «Порівняльної типології української та іноземних мов», «Вступ до перекладознавства» на філологічних факультетах закладів вищої освіти, а також у культурно-просвітній роботі.

Ключові слова: американські соціальні діалекти, словотворні процеси, аббревіація, зворотне утворення, редуплікація, аблаут, римована субституція.

Постановка проблеми. Словниковий склад будь-якої живої мови знаходиться в постійному русі, постійно поповнюється новими лексико-фразеологічними одиницями. Те ж відбувається і на нестандартному рівні сучасної англійської мови. Лексика сленгу – вельми динамічна система, яка ні на крок не відстає від життя суспільства і постійно обростає новими сленгізмами і новими значеннями вже відомих слів. Саме тому вивчення лексико-фразеологічних одиниць американського сленгу видається цікавим для тих, кому цікаві соціальні діалекти.

Аналіз останніх досліджень. У працях соціолінгвістів розв'язується проблема словотворних

процесів в американських соціальних діалектах. Значний внесок в дослідження цього питання внесли мовознавці: Е. Патрідж, Флекснер, Л. Соудек, Т. М. Беляєв, Г. Марчанд, Р. І. Розіна, В. Г. Гак.

Таким чином можемо побачити, що є теоретичний здобуток вивчення словотворних прийомів нестандартної лексики. Але соціальні діалекти дуже рухомі, тому кожен словотворчий процес потребує пильної уваги.

Постановка завдання. Мета статті – вивчити словотворні процеси американських соціальних діалектів. Відповідно до поставленої мети передбачаємо розв'язання ряду завдань, основними з поміж яких є: простежити основні шляхи зба-

гачення словникового складу нестандартної лексики, вивчити праці, присвячені вивченню словотворним процесам американських соціальних діалектів, обозначити перспективи подальшого вивчення проблеми.

Виклад основного матеріалу. Основними шляхами збагачення словникового складу нестандартної лексики є семантична деривація, а також морфологічна деривація і діючі в її межах явища аналогії і мовної економії.

Опис набору словотворчих прийомів, що діють у субстандартному словопрізводстві, міститься в роботі Л. Соудека (1967), яка включає огляд усіх похідних слів, утворених як за стандартними, так і нестандартними моделями словотворення [28, с. 56].

На його думку, одна з характерних рис американської нестандартної лексики полягає в тому, що провідне місце в ній займає *афіксація*, а на другому місці знаходиться *словоскладення*. Розрив при цьому виявляється дуже значим: у вибірці Л. Соудека кількість афіксальних дериватів більш ніж у два рази перевищує кількість композитів.

Відповідно до даних, наведених у Додатку до «Словника американського сленгу» (Wentworth, Flexner 1975), серед словотворчих афіксів, що застосовуються в сленгу, найбільш продуктивний суф. *-er*, який крім звичайних для нього значень діяча (наприклад, *pusher* «торговець наркотиками» від *push* «торгувати наркотиками») іноді означає щось, пов'язане з цим поняттям (наприклад, *four pointer* «вищий бал, що дає чотири очки за заліковою системою»), особу, яка відповідає даній характеристиці (наприклад, *keener* «прониклива людина»), а іноді виконує чисто стилістичну функцію, посилюючи сленгову конотацію даного слова (наприклад, *gasser* «щось виняткове» від *gas* у тому ж значенні) [30, с. 148].

Серед слів на *-er* чимало композит типу *mind-blower* «галюцинаційний препарат», *head-shrinker* «психіатр», *potato-digger* = square. Специфічними для сленгу є композити, в яких суф. *-er* приєднується як до дієслівної основи, так і до прийменникового прислівника, типу *winder-upper* «музична кінцівка радіопередачі» від *wind up* «закінчувати», *picker-upper* «збудливий засіб», *opener-upper* «перший номер програми» та ін.

Крім того, існує ціла серія специфічних для сленгу суфіксів, серед яких можна назвати *-o*, широко використовуваний також у британському і австралійському сленгу. Цьому суфіксу присвятив статтю журналіст У. Сефайр, процитувавши виступ брата колишнього президента США

в комісії сенату: “Billy Carter is not a buffoon, a boob or a wacko as some public figures have so described him” (International Herald Tribune, 1980, Sept. 15, p. 24). За спостереженнями У. Сефайра, *-o* є (на період спостережень автора) одним з найбільш популярних сленгових суфіксів (порівняйте *weirdo* від *weird*, *sicko* від *sick*, *wrongo* від *wrong*, *sleazo* від *sleazy* «брудний, обшарпаний»). Як видно з наведених прикладів, у ряді випадків суф. *-o* виконує функцію маркера сленгу. Його вживання з основою того чи іншого прикметника фактично перетворює одиницю літературної мови в одиницю сленгу. Порівняйте, наприклад, *weirdo*, *sicko*, *oldo*).

Аналогічну функцію виконують і *-eroo* (*-aroo*) < спотворене іспанське *-ero*; порівняйте *switcheroo* < *switcher* «зміна позиції, заміна», *ace-zoo* < *ace* «найкращий, ас», *Japaroo* < *Japanese*, *stinkeroo* < *stinker*.

Запозичений з французької мови топонімічний суфікс *-ville* (Louisville, Greenville та ін.) спочатку використовувався в сленгу в значенні «селище». Так, на початку 1930-х років виник сленгізм *Hooverville* «халупи безробітних на околиці міста» (за іменем президента Г. К. Гувера). Згодом значення цього суфікса значно розширилося, і, починаючи з середини 1950-х років, він став означати «положення або стан, що характеризує місце, людину або предмет»: Peoria has for years been the butt of jokes, the gagman's tag for *Nowheresville* (Time, 1966, Oct. 21, p. 26); Johnson is square, folksy and *dullsville*, sounding like dozens of boring politicians from the past (Time, 1966, Oct. 7, p. 17); At the end of his two-week tour, he announced that New York was strictly *Endsville* (Time, 1969, Nov. 21, p. 46) (*Ends-ville*=the largest, the greatest, the most exciting).

У деяких випадках суф. *-ville* виконує функцію «вторинного жаргонізатора»: будучи доданим до основи сленгізму, що утратив популярність або вийшов з ужитку, сприяє його модернізації та продовженню його життя в американському сленгу. Наприклад, від сленгізму *square* у значенні «несучасний, традиційний, немодний» було утворено *squaresville*: On campus where it was once *squaresville* to flip for the rock scene, it is now the wiggliest of kicks (Time, 1965, May 21, p. 50). Від сленгового *drag* у значенні «нудний, нудотний чоловік» утворений модернізований варіант *dragsville*. Порівняйте також *cornville* від *corny* «побитий, обридлий».

На особливу увагу заслуговують так звані «слова-суфікси» (suffix words – термін С. Б. Флек-

снера) [30, с. 148]. Йдеться про другі компоненти однотипних слів, що займають проміжне положення між композитами і дериватами. Подібно сленговим суфіксам, «слова-суфікси» сленгу порівняно недовговічні. У періоди найбільшої популярності і продуктивності вони мають тенденцію до значного розширення своєї семантичної сфери в порівнянні з семантикою відповідного слова. Наприклад, популярне свого часу «слова-суфікс» *-pot* набуло значення «особа, що має певні характеристики», мабуть, під впливом сленгізма *pot* «неприємна людина». Звідси виникла серія сленгізмів: *crackpot* «божевільний», *rumpot* «п'яниця», *stinkpot* «огидна людина», *fusspot* «метушлива людина», *sex-pot* «красуня».

Серед сленгізмів 1960–1970-х років виділяються утворення з компонентом *-freak*. У той час як сленгізм *freak* означає «хіпі», «індивідуаліст», *-freak* в якості «слова-суфікса» набув значення «прихильник чого-небудь», наприклад: *ecofreak* «прихильник екологічних програм», *speedfreak* «пристрастившийся до стимулянтів» (від *speed* «метедрін»), *rock-freak* «шанувальник року», *coffee-freak* «любитель кави» тощо. У складі низки сленгових неологізмів фігурує також компонент *-head*, порівняйте: *acid-head* «любитель ЛСД», *A-head* «той, хто вживає амфетамін», *drughead* «наркоман», *juicehead* «алкоголік», *pillhead* «той, хто вживає транквілізатори», *hash-head* «курець гашишу», *pothead* «курець марихуани».

Думка Л. Соудека (1967) про ведуче місце афіксації в створенні американського сленгу не відображає реальний стан речей на сучасному етапі розвитку американського варіанта англійської мови [28, с. 198]. Значну поправку слід зробити на те, що в американському ареалі з середини ХХ ст. дуже широкого поширення набули аналогічні слова з повторюваним другим опорним компонентом, наприклад: *been-eater* «бостонець», *frog-eater* «француз», *beef-eater* «англієць», *book-friend* «книголюб», *cigarette-friend* «завзятий курець», *dope-friend* «наркоман» (Беляєва 1985) [2, с. 105].

Порівняно молодим прийомом словотворення, як зазначає Т. М. Беляєва (1985), який отримав широке поширення в ХХ ст., є *контамінація* [2, с. 105]. Свій початок вона бере в системі термінотворення в мові реклами, звідки проникає і в нестандартну лексику.

Механізм контамінації вивчений досить повно, але єдиного терміна для позначення слів цієї структури поки що немає. Використовуються терміни: *слова-злитки*, *слова-спайки*, *слова-амальгами*, *контрактури*, *складноскорочені слова*,

телескопічні слова, *бленди*, *стягнення*; в роботах зарубіжних авторів – *blends*, *portmanteau words*, *telescoped words*, *contamination*. Слова-злитки використовуються для позначення понять, які не мають однословної одиниці номінації. Так, у студентському жаргоні США можна виділити наступні приклади: *brunch* (breakfast and lunch), *loosy* (loose and easy), *scrowsy* (screwy and lousy).

Процес утворення нових слів у сленгу характеризується порівняно широким використанням подвоєння (reduplication), яке іноді супроводжується звуконаслідуванням, наприклад: *boom-boom* «пістолет або рушниця», *buzz-buzz* «шум, гам», *putt-putt* «підвісний мотор», *dingy-dingy* «божевільний», *dum-dum* «дурень», *go-go* «модний, популярний; інтенсивний», *no-no* «заборонений».

Характерним для нестандартної лексики словотворчим прийомом є *аббревіація*. О. Єсперсен (1925) виділяє чотири типи аббревіації з урахуванням того, яка частина слова збереглася в результаті скорочення: тип Х – (початок), тип – Х – (середина), тип – Х (кінець), тип Х–Х (початок і кінець) [21, с. 97].

У нестандартній лексиці отримав значне поширення ініціальний тип складноскорочених слів, тобто скорочення, складені з початкових букв. У способах утворення сленгової лексики, таких як аббревіація, усічення слів, контамінація, реалізується механізм мовної економії. Наприклад, аббревіатура AWOL спочатку у військовому жаргоні означала *absent without official leave* – той, хто знаходиться в самовільному відході, «самоволка», потім та ж аббревіатура в загальному американському сленгу придбала й інші значення, такі як *a wolf on the loose* or *After Women or liquor*.

Наступним способом утворення сленгової лексики є *зворотне утворення*. Зворотне утворення є таким словотвірним прийомом, при якому мотивуюче слово в силу звукового збігу його закінчення з суфіксальною морфемою або маркером піддається десуфіксації з виділенням частини в самостійну лексему: *to edit* (editor), *to peeve* (peevish).

Редуплікації, як одному з найдавніших прийомів словотворення, присвячена численна спеціальна література.

Г. Марчанд (1969) виділяє дві основні групи редуплікативів: з *аблаутом* і *римвани*. Перші утворюються на базі чергування кореневих голосних: *chit* – *chat* «балаканина», *wibble* – *wobble* «йти, волочачи ноги», *goody* – *goody* «відмінний». Можливі й змішані випадки, коли поряд з аблаутом і алітераційним повтором використовується і рима: *chitter* – *chatter* [22, с. 375].

Особливе місце в системі просторічного словотворення займає *римована субституція*, суть якої полягає в римованій заміні вихідної одиниці вторинною одиницею, що приймає семантику першої. Римована субституція – унікальне явище англійської мови, що охоплює британський, американський та австралійський варіанти. Залежно від стилістичних характеристик заміщаємих слів, римована субституція ділиться на два класи: 1) римована субституція – лексичні аналоги літературних слів; 2) римована субституція – лексичні аналоги просторічних слів: *penny locket* = *pocket*, *puff and dart* = *start*; *giggle and titter* = *bitter* (sort of beer), *heart of oak* = *broke* (penniless).

У мові сучасної преси США звертає на себе увагу такий спосіб утворення сленгової лексики, як *конверсія*. На сторінках американських газет зустрічається безліч прикладів утворення нових сленгізмів за допомогою конверсії. Наприклад, *to O. K.* (To agree), *to boogy* (to dance rock'n'roll), *to booze* (to drink whiskey or liqueur) та ін.

Нові сленгові слова можуть бути утворені за *аналогією* з уже наявними одиницями. Сутність аналогії полягає в тому, що вона як би перекидає міст від старого до нового в мові, що пов'язано з удосконаленням мови як засобу спілкування і збереження її комунікативних можливостей. Аналогія немислима без моделі, ці поняття не існують одне без іншого. Дане положення можна проілюструвати на матеріалі сучасної англійської мови. Наприклад, запозичене з російської мови слово *sputnik* сприяло використанню його в якості моделі для створення низки нових сленгових одиниць: *flornik* – невдалий запуск супутника, *muttnik* – супутник з собакою на борту, *kaputnik* – людина, яка легко визнає поразку.

Ще одним способом поповнення словникового складу сленгової лексики є семантична деривація. У результаті семантичної деривації «відбувається розширення смислового обсягу слів літературного стандарту за рахунок появи в ньому просторічного лексико-семантичного варіанта». Йдеться про метафоричне і метонімічне перенесення значення, звуження і розширення значення слів, генералізацію і конкретизацію, «погіршення» і «поліпшення» значення, радіальний і послідовний його розвиток та ін. У даному випадку зачіпаються проблеми *вторинної номінації*.

У результаті змін культурно-соціальних умов життя суспільства виникає потреба в номінації нових характеристик уже відомих, давно існуючих найменувань предметів, дій, якісних характеристик тощо. З цією метою використовуються

метафора і метонімія, які з суспільних слів літературної мови утворюють нові сленгізми, що сприяє передачі культурної інформації новими одиницями від одного покоління до іншого.

Проблемі метафоричного перенесення значень в американському сленгу приділено значну увагу в дослідженні Р. І. Розіної «Соціальна маркірованість слова в сучасній англійській мові» (1977). У цій роботі встановлюються типи семантичних відносин між основними літературними та похідними сленговими лексико-семантичними варіантами в структурі англійського слова. Наприклад, форма, надана масі → людина (*loaf* «дівчина»), будівля → людина (*shack* «нікчемна людина»), вмістилище → людина (*bag* «негарна дівчина»).

Виділені типи семантичних відносин об'єднуються в групи на основі виявлення спільності. Аналіз, зроблений Р. І. Розіною, показав, що найбільше число виявлених співвідношень має загальний параметр «не особа (у літературній мові) – особа (у сленгу)», наприклад: *nut* «божевільний», *hick* «дівчина», *cat* «франт, гультай», *tank* «п'яниця», *wig* «безумна або ексцентрична людина». Крім того, спільними для низки відносин є параметри: «конкретне (у літературній мові) – абстрактне (у сленгу)», наприклад: *to crack* «вирішити проблему або розгадати таємницю»; «простий пристрій (у літературній мові) – складне пристосування (у сленгу)», наприклад: *ash can* «глибинна бомба»; «фізичне (у літературній мові) – соціальне (у сленгу)», наприклад: *dirty* «багатий».

Здається, що в основі виявлених Р. І. Розіною семантичних відносин лежить тенденція сленгу, помічена С. Б. Флекснером (1975): «... сленг завжди прагне до зниженості, а не до піднесеності». Коли рот людини називають *fly trap*, а голову – *cabbage-head*, коли надокучливу людину називають *meatball*, моторну яхту *stinkpot*, а стресову ситуацію *pressure cooker*, денотат як би знижується в ранзі, адаптується до загальної тональності сленгу.

При аналізі вербального спілкування носіїв англійської мови зазначено, що в повсякденному житті сленгові метафори широко споживані. Не можна не погодитися з думкою, висловленою В. Г. Гаком (1988), який справедливо зауважив, що «метафоризація не зменшується, а розширюється з розвитком мови» [6, с. 15]. Ось кілька прикладів повсякденного вжитку метафори в сленговій лексиці:

– про стару машину можна сказати – *It's a lemon*;

- про квартиру, житло – It's my pad;
- про поганий настрій – I have the blues;
- про невідповідну, нездатну людину – He is lame;
- про нерозумну людину – She has nothing upstairs;
- про людину під дією наркотиків – He's on a trip;
- про людину, яка потребує грошей – He needs some bread.

Велика кількість метафор у сленгу пояснюється тим, що усне мовлення, як правило, емоційне і виразне. Жива, природна мова не може обійтися без метафоризації, яка сприяє розвитку як лексико-семантичної системи мови, так і системи її номінативних засобів, у тому числі і на рівні нестандартної лексики.

Паралельно з метафоризацією в сленгу активно діє *метонімія*. Перенесення значень за суміжністю понять – метонімічне перенесення – також відіграє важливу роль у розвитку семантики слова і поповненні сленгу новими лексичними одиницями. При цьому одне і те ж слово може називати частину і ціле, предмет і його зміст, предмет і місце його знаходження або виготовлення, дію і її результат, інструмент і результат його застосування тощо.

Наприклад, одиниця літературної мови *derby* – казанок, чоловічий капелюх – при метонімічному перенесенні в сленгу означає «голова», *chill* – «охолоджувати, студити» в сленгу набуває значення «вбити», *hair-raiser* – «історія, пригода, книга і т. ін., від чого волосся стає дибки», *lightning* – «джин, віскі або інший сильний напій, особливо незаконно вироблений» тощо. Наведемо приклади:

e. g. You don't think I'd sit by doin'nothin'while Billy gets his derby kicked in?

e. g. These brass hats want a hard-fisted crackdown on any enlisted man, who opens his yap too wide, wears his hair long or fails to salute with the proper snap. (brass hats – штабні офіцери)

e. g. She has got on her woman's duds. (duds – одяг)

e. g. He gave me the secret of how to make a powerful drink called "Lightning". ("Lightning" – джин, віскі).

Наведені вище приклади демонструють збагачення як словникового складу сучасної англійської мови в цілому, так і збільшення кількості нестандартної, експресивної лексики за допомогою явищ метонімії і метафори.

Крім метафоричного і метонімічного переносів значення, у сленгу діють й інші способи зміни зна-

чення слів, такі як *звуження* і *розширення* значення, *генералізація* і *конкретизація* значення слова, *«погіршення»* і *«поліпшення»* значення, *радіальний* і *послідовний* розвиток значення і деякі інші.

Розвиток нових значень в існуючих словах є одним з джерел поповнення словникового складу мови. Поглиблення когнітивної та розширення номінативної діяльності людини, акумуляція знань людини про навколишнє середовище і культурно-соціальні зміни викликають розвиток семантичної структури слова. Це відбувається, ймовірно, і тому, що поняття, яке лежить в основі лексичного значення слова, характеризується розмитістю кордонів: воно має чітке ядро, завдяки чому забезпечується стійкість лексичного значення слова і його розуміння. Завдяки цій «розмитості» поняття лексичне значення слова може «розтягуватися», отже збільшуватися в об'ємі, що дозволяє використовувати слова для позначення предметів, що не мають спеціального позначення в даний момент.

Процес виникнення нових значень у вже існуючих словах – це безперервний процес, що протікає в мові постійно, бо в іншому випадку мова перестане задовольняти вимоги суспільства, яке розвивається (що неможливо і виключено) і не зможе виконувати свою основну – комунікативну функцію, не буде адекватним засобом спілкування людей, засобом обміну інформацією і взаєморозуміння.

Так, наприклад, сленгове слово *heat* поступово розширило свою семантику. Спочатку воно означало «стан сп'яніння від уживання спиртного або наркотику», ширше – «стан ейфорії», потім набуло значення «стан любовного збудження», потім «фізична привабливість», «порнографія»; «стан злості або збудження»; потім з'явилося значення «осудження, осуд», звідси «насмішка, образа». Наступним кроком у динаміці розвитку цієї словникової одиниці стало значення «органи правопорядку», «поліція» – від назви фільму *Red Heat*, яке раніше складало частину сленгового виразу *the heat is on* для позначення інтенсивної діяльності поліції:

e. g. ...out the door comes this great big porcine member of the heat, all belts and bullets and pistols and keys and flashlights and clubs and hemlets.

Сленгове словосполучення *hot dog* спочатку мало значення «самовпевнений, сміливий хлопець», зараз зазвичай означає «атлет, який змагається», а також «той, хто поводить зарозуміло, нарочито або одягається зухвало строкато; позер, ломака». Указане значення «атлет» може бути

застосовано тільки тоді, коли мова йде про дуже майстерного атлета або спортсмена, особливо про того, хто може виконувати трюки. В якості прикметника це словосполучення має значення “excellent, thrilling”, а також “bright, ostentatious”. Наприклад:

e. g. “Hot dog! We’re havin’ a great time here!”

e. g. For advanced practitioners, a whole new style of baroque skiing has developed. Known as “free-style”, “exhibition”, or “hot dog” skiing, the form emphasizes acrobatic stunts rather than downhill speed. Hot-doggers build up repertoires of twists, turns, spins and somersaults.

Сленгове слово *blues* є прикладом *генералізації* значення слова (отже, розширення обсягу значення від більш конкретного до більш абстрактного). Раніше в стандартній англійській мові існувало словосполучення *blue devils*, яке мало такі значення: 1) зневіра, 2) біла гарячка. Потім на основі цього словосполучення виникла одиниця *the blues* – у значенні «хандра, меланхолія». Зараз слово в цьому значенні має в словниках позначку *Standard English*. Наприклад:

e. g. You just got the blues today, that’s all.

Прикладами генералізації лексичного значення в сленгу також служать такі одиниці, як *bird* – хлопець, чоловік; *skins* – автомобільні шини; *pineapple* – будь-яка невелика бомба або саморобний вибуховий пристрій, *doll* – приваблива або приємна людина протилежної статі та ін. Наприклад:

e. g. Nobody tried to throw a pineapple in my lap.

У процесі свого семантичного розвитку слово може набувати пейоративної або меліоративної конотації. У сленгу відзначається тенденція до пейоративності значення. Наприклад, сленгізм *lady’s room* спочатку мав значення «дамська кімната», потім – «жіночий туалет / у громадському місці». Сленгізм *queer* спочатку розумівся як «фальшиві гроші», а зараз – «гомосексуаліст». Такі сленгові одиниці як *pad* і *egghead* навпаки набули меліоративної конотації значення. Первісне значення сленгізму *egghead* – це «лисий чоловік», потім слово набуває нового значення «мисляча особистість, інтелектуал, ерудит». Сленгізм *pad* означав «курильні опіуму», зараз – «кімната, квартира». Наведемо приклади:

e. g. This is a nice pad you’ve got here.

e. g. A certain professor who typifies a modern egghead trying to make sense of the historical process.

e. g. The school can’t keep a queer on the staff, they must think of the kids.

Таким чином, сленгова лексика – це динамічна система, і вона постійно поповнюється новими

сленгізмами і новими значеннями як літературних слів, так і власне одиниць сленгу. Основний шлях, за яким це відбувається, – *семантична деривація*. Особливо активна в цьому плані метафоризація, оскільки усне мовлення емоційне. Крім того, у сленгу частіше відбувається генералізація лексичного значення слова, ніж спеціалізація. Свій внесок у розширення сленгового складу вносять також метонімія, погіршення і поліпшення значення слова тощо.

Важливу роль у збагаченні лексичного складу сленгової лексики відіграють *запозичення з інших мов*. У процесі свого функціонування і розвитку природна мова активно взаємодіє з іншими мовами. Результатом подібної двосторонньої взаємодії є запозичення чужих метафор, лексичних і фразеологічних одиниць, які поступово асимілюються і стають своїми. Це характерно і для англійської мови. У сленгу запозичені слова з мов американських індіанців, іспанської, французької, російської, ідиш, японської, китайської та ін.

Наприклад, слово *wampum* уживається в англійській мові в значенні «гроші» і є скороченням тубільного слова *wamprugreag* – «намисто з черепашок, які використовуються в якості грошей». Наведемо приклади з цією та іншими одиницями:

e. g. How much *wampum* do you want for this thing?

e. g. The men get all the *moola* out of the safe. (*moola* – гроші)

e. g. The cashbox ... was just brimming with *moola*.

Завдяки іспанській мові в сленгу з’явилися такі одиниці, як *savvy* «зрозуміти кого-небудь або що-небудь» (від іспанського *sabe* «він знає», від *saber* – знати); *tacho* «чоловічий, мужній», феміністками використовується як принизливе слово; *numero uno* «кращий»; *calaboose* «в’язниця», *bronc (o)* «необ’їжджений кінь, мустанг»; *vamoose* «йти, залишати» (від іспанського *vamos* – підемо); *loco* «божевільний» та ін.

e. g. Mary is *numero uno* in our office. You’ll have to ask her.

e. g. We’ll take a chance of going to the *calaboose*.

e. g. “When the canteen reopens we’ll wheel’em back up, an’ you tell Lillie no chattin’ up the blonde Puss in Boots, *savvy*?”

“I *savvy*, sarge!”.

Висновки і пропозиції. Таким чином, словотворчі процеси, що відбуваються в сучасному американському сленгу, свідчать про те, що дана мовна сфера перебуває в постійному русі і розви-

тку. Цей поступальний рух і розвиток забезпечуються з одного боку, тісним взаємозв'язком сленгової лексики з лексикою літературного стандарту (тобто суто лінгвістичними факторами), а з іншого боку, зовнішніми, екстралінгвістичними факторами, такими як людина, інформація, суспільство.

Список літератури:

1. Андреева Г. Р. Лексико семантические особенности специального сленга : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04. Москва, 2004. 177 с.
2. Беляева Т. М., Хомяков В. А. Нестандартная лексика английского языка. Ленинград : Изд-во ЛГУ им. А. А. Жданова, 1985. 135 с.
3. Борисов В. В. Аббревиация и акронимия: Военные и научно-технические сокращения в иностранных языках. Москва : Воениздат, 1972. 320 с.
4. Волошин Ю. К. Американский студенческий социолект. *Лингвистические единицы разных уровней в языке и речи* : сборник научных трудов. Краснодар, 1988. С. 15–20.
5. Волошин Ю. К. Общий американский сленг: состав, деривация и функция (лингвокультурологический аспект) : дис. ... доктора филол. наук : 10.02.19. Краснодар, 2000. 341 с.
6. Гак В. Г. Метафора: универсальное и специфическое. *Метафора в языке и тексте*. Москва : Наука, 1988. С. 11–26.
7. Гуслякова А. В. Особенности современного американского сленга (на материале прессы США за последнее десятилетие) : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04. Москва, 2008. 171 с.
8. Ласкина Е. Е. Американский сленг как способ коммуникации. *Гуманитарные и социальные науки*. Ростов-на-Дону, 2013. № 1. С. 192–197.
9. Лихачев Д. С. Черты первобытного примитивизма воровской речи. *Язык и мышление – Le langage et la mentalité* : сборник Ин-та яз. и мысл. им. Н. Я. Марра. Москва; Ленинград : Изд-во АН СССР, 1935. № 3–4. С. 47–100.
10. Мозжухин К. Е. Сленг в речи студентов американских университетов : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04. Москва, 2005. 194 с.
11. Розина Р. И. Социальная маркированность слова в современном английском языке : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04. Москва, 1977. 201 с.
12. Сковцов Л. И. Литературный язык, просторечие и жаргоны в их взаимодействии. *Литературная норма и просторечие*. Москва : Наука, 1977. С. 29–57.
13. Судзиловский Г. А. К вопросу о «сленге» в английской военной лексике (специфическая часть эмоционально окрашенного слоя военной лексики) : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук. Калинин, 1954.
14. Судзиловский Г. А. Сленг – что это такое? Английская просторечная военная лексика. Москва : Воениздат, 1973. 182 с.
15. Телия В. Н. Предисловие. *Метафора в языке и тексте*. Москва : Наука, 1988. С. 3–10.
16. Хомяков В. А. Введение в изучение слэнга – основного компонента английского просторечия. Вологда : Вологодский гос-й пед-й ин-т, 1971. 104 с.
17. Хомяков В. А. Нестандартная лексика в структуре английского языка национального периода : автореф. дис. на соискание учен. степени доктора филол. наук: спец. 10.02.04 «Германские языки». Ленинград, 1980. 39 с.
18. Швейцер А. Д. Социальная дифференциация английского языка в США. Москва : Наука, 1983. 216 с.
19. Berrey L. V., Van den Bark M. The American thesaurus of slang with supplement. New York : Crowell, 1947. 1272 p.
20. Flexner S. B. Preface. *Dictionary of American slang*. New York : Crowell company, 1967. P. vi–xv.
21. Jespersen O. Mankind, Nation and Individual from a Linguistic Point of View. Oslo : H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard), 1925. 221 p.
22. Marchand H. The Categories and Types of Present-Day English Word-Formation. München : Verlag C. H. Beck, 1969. xxvii, 545 p.
23. Marples M. The University Slang. London : Williams & Norgate, 1950. 187 p.
24. Meyer P. L. Slang in the Hallowed Halls of Learning: A Sociolinguistic Analysis. *American Speech*. 1976. LVI.
25. Partridge E. The world of words. An introduction to language in general and to English and American in particular. London : Hamish Hamition, 1948. 201 p.
26. Partridge E. A Dictionary of Slang and Unconventional English: in. 2 vol. London : Hardback Publisher: Routledge, 1970. Vol. 1. 974 p.

27. Poston L. Some Problems in the Study of Campus Slang. *American Speech*. 1964. Vol. 39, № 2. P. 114–123.
28. Soudek L. Structure of substandard words in British and American English. Bratislava : Slovenska akad. vied, 1967. 228 p.
29. Spears R. A. NTC's Dictionary of American Slang and Colloquial Expressions. Москва : Рус. яз., 1991. xv, 528 p.
30. Wentworth H., Flexner S. B. Dictionary of American slang. New York : Thomas Y. Crowell Publishers, 1975. XVIII, 766 p.

Rudenko M. Yu. WORD-FORMATION PROCESSES IN AMERICAN SOCIAL DIALECTS

The article is devoted to the study of word-forming processes of American social dialects. The vocabulary of any living language is in constant motion, constantly replenished with new lexical and phraseological units. The same happens at the non-standard level of modern English. Vocabulary of slang is a very dynamic system that does not lag behind the life of society and is constantly overgrown with new slang and new meanings of already known words. In the introduction the main ways of enriching the vocabulary of non-standard vocabulary are made.

The purpose of the study is to describe a set of word-formation techniques.

The scientific novelty of the obtained results is that the works on a special linguistic-historiographical study of the problems of word-formation processes of American slang are practically absent, the article considers a significant amount of linguistic research on this issue.

The main part of the article provides an analysis of the characteristics of American non-standard vocabulary. Analyzed works, views of researchers on sets of word-formation techniques operating in substandard word production.

The conclusions state that the word-formation processes that take place in modern American slang indicate that this language sphere is in constant motion and development. This progressive movement and development is ensured, on the one hand, by the close connection of slang vocabulary with the vocabulary of literary standard (ie purely linguistic factors), and on the other hand, external, extralinguistic factors such as man, information, society.

We see the prospects for further research in the systematization of scientific views of linguists on American social dialects, continuing to study the works of relevant authors in the linguistic-historiographical aspect.

The results of this study can be used in teaching courses "History of Linguistic Studies", "Introduction to Linguistics", "General Linguistics", "Lexicology", "Practice of Oral and Written Speech" (foreign languages), "Comparative Typology of Ukrainian and Foreign Languages", "Introduction to Translation Studies" at the philological faculties of higher education institutions, as well as in cultural and educational work.

Key words: American social dialects, word-forming processes, abbreviation, reverse formation, reduplication, ablaut, rhyming substitution.